

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
19:54	19:19	18:20	19:54
19:58	19:22	18:18	19:58
19:54	19:18	18:20	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

להתכונן למלך!

סופה של שנה, אינו רק סוף שנה בלוח השנה כאשר למחרת תחל אוטומטית שנה חדשה. סוף שנה הוא בעצם סוף התקציב של העולם, הוא בעצם סיום של כל מה שהבורא בטובו העניק לעולם לתקופה של שנה. ביום המחרת, בשנת תשע"ו, ייברא כאן עולם חדש, עם מושגים אחרים, חיים חדשים, ותקציב – רוחני וגשמי – שונה בתכלית, נטול כל קשר לשנה הקודמת.

אנו עומדים עתה בסוף העולם, ואין איש יודע אם ואיזה וכיצד ייראה העולם החדש של שנת תשפ"א. האם הוא יהיה עולם יפה? האם יצמחו בו פרחים ושושנים או חלילה קוצים ודודרים? האם הוא יהיה עמוס בשפע טוב או חלילה... האם כלולו, נחוהו בו חיים מאושרים או חיי לחץ ואימה?

בארבעים ושמונה השעות הראשונות לעולמה של שנת תשפ"א, נקבע הכל על השנה הבאה. החיים והבריאות, הילדים והנחת, הפרנסה ושלום הבית, הישועות וגם חלילה... הכל נקבע ונחתך בראש השנה!

אנחנו יודעים לומר זאת, אבל חשוב שנפנים. נניח, ביום בהיר בשלהי שבט, ילד צעיר זוכה בהגרלה בחברת המתמידים בה הוא לומד. אין קץ לאושרו, אין גבול לשמחתו. האם הוא זכה בהגרלה ביום בהיר בחודש שבט? לא ולא! הוא זכה בא' בתשרי באותה שנה, שכאשר יגיע יום בהיר בשלהי שבט – יזכה בהגרלה!

מי שמתבונן בכך, עשוי להיכנס ללחץ, למתח, לחרדה מפני הבאות. מה שמרגיע אותנו ונותן לנו ביטחון ושמחה, זה שאנחנו בניו של מי שקובע, שאנחנו קרובים ללבנו. לכן נפסק בהלכה, שיש להתכונן לראש השנה כפי שמתכוננים לחג, בשמחה, בחדווה, בהכנת סעודות יפות ובמלבושים נאים. כי מי שיקבע איך תיראה שנת תשפ"א אינה תוכנת מחשב, אינו גורם עויין חלילה, אפילו לא מישהו אובייקטיבי שדן את הנתונים בקור רוח... מי שקובע איך תיראה השנה הקרובה, הוא הקדוש ברוך הוא, אבינו מלכנו, אב רחום וחונן, אוהב ודואג, החפץ בטובתנו ורוצה בהצלחתנו!

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הושיבה המוסדות

יום גדול בשנה

ביום הגדול בשנה אנו צריכים להשתנות ואז נכתב לשנה טובה

בעיר ועם לא יחרדו, והלא זה מפחיד יותר בהרבה מצפירות המלחמה, כי עכשיו זה הגזר הדין האמיתי שקובע מי הכתובת לכדורי המלחמה, אם לא נגזר עליהם בראש השנה למות לא היו מתים, לא היו נפצעים, הזמן האמיתי הוא עכשיו, הוא המפתח לכל השנה, הוא הגורם להכל. והיכן הם המקלטים? בית המדרש, שיעורי תורה, בתי כנסיות, צדקות, גמילות חסדים.

אמר לי נהג מונית, אני קונה "כל נדרי" במאות אלפי שקלים, והוא מסתמך על זאת שאין כמוהו, הוא בטוח שהוא אחד מל"ו צדיקים. אמרתי לו, החפץ חיים זיע"א מביא משל על שתי אחיות שנפרדו זו גרה בשוויץ וזו גרה בצרפת. זו שגרה בשוויץ היתה ענייה מרודה, ואחותה הפכה לעשירה גדולה. היתה האחות בשוויץ אומרת לבעלה השכם והערב כמה מתגעגעת אני לאחותי, אך כסף אין, חסכה וחסכה, היא ראתה איזה בית יש לאחותה, איזה עושר, משרתים ושטיחים מקיר לקיר, פגשה את אחותה והתנשקו בשמחה, רואה היא את פני אחותה העשירה ועצבות מקננת בהם, חירות והיא שואלת אותה, מה קרה לך, יש לך את כל הטוב שבעולם, תפארת וזהב, מדוע את נראית כך? אומרת לה האחות: טוב לי לגור במעון דל עם בעל אוהב ומסור, עם מידות טובות, שיש בו אושר ויש בו שמחה מאשר לגור עם בעלי, ליד אנשים הוא מכה אותי משמיץ אותי ומבזה אותי! "טוב פת חרבה ושלוחה בה מבית מלא זבחי ריב!" כך, אדם בא לבית הכנסת, קונה כיבודים שונים, הקב"ה אומר: אל תכבדני ברימונים, בפתיחת היכל, תכבד אותי בשמירת מצוותי, התורה אשר ציית אותך, לך לשיעורי תורה, כך אשמח בך! כשבן תורה בעל תשובה, מגיע לבית הכנסת, התורה רוקדת בהיכל ואומרת, הנה בא זה שבחר בי, זה שמכבד אותי, זה שמתאמץ בשבילי, זה כבוד אמיתי, אבל מי שמורד ח"ו בתורה הקד' הוא בן מורד ומה כבוד הוא. התורה בוכה כשרואה אותו "כי תבואו לראות פני, מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי!"

שנזכה להשתנות באמת ולזכות להכתב לשנה טובה ומבורכת אמן!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

מצאים אנו ביום גדול וקדוש, יום הדין הגדול, אשר בו ישפט אדם, ונגזר על כל באי עולם, חיים או מות, יסורים או שקט, עוני או עושר, איכות חיים או להפך חלילה. וכל ענייני האדם למשך שנה שלמה. ולמשך כל היממה ממש, הכל דנים באותו רגע אשר בו נסקרים כולם לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, אשר אין לפניו כל מסתור, ואין אצלו כל שכחה, ואין ויתורים מצד מידת הדין, אלא אם מקיים תשובה תפילה וצדקה, אשר רק להם יש את הכל להעביר את רוע הגזירה. היינו, יש לנו יממה בלבד, לחטוף הרהורי תשובה, לקבל קבלות, תפילה מעומק הלב, להתעורר בסליחות ולהוריד דמעות!

"מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם" תשובה היא עזיבת החטא, וידוי, חרטה וקבלה לעתיד. מי שמסתיר חטאיו ומרמה את עצמו שהוא טוב ומטיב ואין לו מה לתקן, "לא יצליח", ולא רק שלא יצליח "הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי". אם אדם מודה ועוזב את העבירות ירוחם, מי שמודה וממשיך במעשיו אין סליחה כמוהו, על חטא שחטאנו לפניך בידיוי פה, ורק אם מקבל על עצמו לתקן את החטא, אם לא בירכתי ברכות המזון, לשמור שבת ולהניח תפילין.

אנחנו אומרים בתפילה בראש השנה: 'זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים, כתבנו בספר חיים, למענך אלוקים חיים'. - אבל הקב"ה שואל אותנו, לשם מה אתה רוצה חיים? כדי להמשיך לבגוד בי, לא להתפלל כראוי, לא לשמור שבת, לצער אותי ח"ו, לשם כך אתה רוצה חיים? לכן אומרים אנו "למענך אלוקים חיים" בשביל שיתקדש שמך ברבים, כדי שנרבה בשיעורי תורה ואף נביא חברים, להתחזק בשיעורי תורה. זו תשובה המקובלת אצל בורא העולם, כשאדם מקבל על עצמו תשובה, תשובה שהופכת את המעשים של האדם מרע לטוב, תשובה כזו רצויה לפניו יתברך.

כל שנה רואים אנו אסונות, השנה היו עשרות הרוגים פצועים, המון אנשים שהיו עמנו שנה שעברה עכשיו הם אינם עמנו, אדם לא יודע מה ילד יום, וכל מה שקרה השנה, הקורונה הנוראה, תאונות, אסונות, כל זה נגזר בראש השנה שעבר. ולכן בכמה התעוררות יש לומר את הסליחות, לפני יום הדין, "היתקע שופר

ההקדשה השבועית

הצאים גם אתם לתקדש

אלפי עמנו יאור הפרשה

להצלחתכם או לענין יקרפתם?

התקשרו עכשיו 06-61-60-208

לירושלם
יידן חיה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייזה בת חוה

לירושלם
בנימין בן חסיבה
אלדד בן חוה
ספיר בת עליזה
לילך בת עליזה

להצלחת
אסף בן חיה
רוני בן דיה
אלעד בן ענוה
אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
לעילוי נשמות
סיגלית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן יולנדה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

לקבל חיים חדשים

סיפר מגיד המישרים, הרה"ג ר' מנחם שטיין שליט"א: מעשה באברך צעיר ויקר, שביום מן הימים החל לסבול לפתע מכאבי גב שונים ומשונים. בתחילה נטל משככי כאבים וניסה להתעלם מהתופעה, אך עם התגברות הכאבים, הבין כי עליו לדרוש ברופאים, לראות אם ישנה בעיה כלשהי.

הרופאים חקרו ובדקו, אך פטרוהו כלאחר יד ללא פתרון. 'כאבי גב הם גנטיים ותופעה נפוצה', אמרו לו, 'תיאלץ לעשות היכרות עם משחת וולטרן הידועה המרגיעה כאבים, עם כדורים רבי עוצמה לשיכון כאבים, ובמקרים חריגים - תזריק לעצמך חומרים משככי כאבים...'

האברך היה שבור ורצוף, אך הבין כי מעתה ואילך, חיי ישתנו. הוא הפך צמוד לשקית של בית המרקחת, בה נשא את הערכה בכל עת, על כל צרה וכאב שבודאי יבואו. עם הזמן הלכו הכאבים והחמירו, עד שכבר לא היה יכול לשבת אפילו רבע שעה במקום אחד, בלי שהכאבים יתפרצו בעוצמה רבה, ויפילו אותו למיטה כאוב ומיוסר.

אותו אברך היה גם בעל משפחה. רעייתו כבר התרגלה לראותו סובל, ועדיין - קשה לחיות לצד בעל שרגעי החיוך שלו בודדים כל כך... בנו בן העשר ששמו היה יוני, החל זה עתה ללמוד גמרא, וביקש מאביו לשבת וללמוד עמו מדי שבת - אך למרבה הצער, אחרי שבע - שמונה דקות של לימוד החל האב מתעוות ומתייסר, ובצער רב סוגר את הגמרא והולך לנחום...

לא היה לו לא יום ולא לילה. את הכולל עזב מזמן, לפרנס לא היה יכול. כל חיי הפכו למסכת גיהנום אחת של כאבי גב עצומים ובלתי נסבלים, שהקרנו על המשפחה כולה, שחייה הפכו לסיט מתמשך. לא פשוט לחיות בצל אבא לא מתפקד, אבא שלא מצליח להיות אבא, ולא בעל, ולא הורה...

הסבל היה נורא, בלתי ניתן לתיאור. האברך היה שבור ברוחו ובנשמתו, ואין לו מושיע. עם הזמן גם השפעתן של הוולטרן והתרופות השונות כבר התפוגגו, ולאברך לא נותר אלא לעזוב המישרים...

סיפר הרב שטיין, שכאשר פגש את אותו אברך, ראה לנגד עיניו שבר כלי של ממש. שבור ומרוסק, כמעט מיואש. מה עושים?

היה זה ימים ספורים לפני ראש השנה. וכך פתח הרב שטיין ואמר: 'אברך יקר, ראש השנה עומד בפתח, הבה נחשוב על מהותו ותוכנו. האם החיים ממשכים מאותו מקום בו נעצרו לפני ראש השנה? האם האדם חי על בטריה הנטענת כל שנה מחדש?'

לא ולא. בראש השנה שום דבר שהיה קודם - לא ממשיך. החיים נעצרים, העולם עומד מלכת, ואז נוצר מחדש. חז"ל אומרים שמבחינה גופנית, לא היה לשרה אמנו סיכוי לחבוק בן, נו, אז מה? זה אומר שתישאר עקרה לעולם? לא ולא - כי בראש השנה כל היקום נוצר מחדש, וגם שרה אמנו נוצרה מחדש - נולדה אשה אחרת, הפכה לאשה שיכולה להיות אמה!'

הרב שטיין הפסיק קמעא, אך מיד המשיך: 'אדם הרואה את חברו אחרי שנה שלא פגש אותו, אומר ברוך מחיה המתים. מדוע? האם חברו מת? האם חברו עבר איזה נס גלוי? מדוע הוא מברך ברכה כה דרמטית, ברכה על חיים חדשים?'

מבאר המהרש"א, כי באמצע השנה שחלפה עבר ראש השנה. וביום ראש השנה שום דבר לא ממשיך כמו שהיה קודם לכן. החיים נעצרים, כולנו מתים כזקני השנה שעברה, ואז נולדים מחדש, תינוקות של השנה החדשה. זה לא רק הילדים שיוולדו השנה - זה גם אנחנו, כולנו, תינוקות שזוכים בחיים חדשים, אחרים ושונים בתכלית, לרגל השנה החדשה!

החיים שלנו בעולם הזה, אינם ממשכים באופן אוטומטי. המערכת לא מפעילה את עצמה, יום ועוד יום, במין רוטינה קבועה. יש ראש השנה - וביום הזה כולנו נוצרים מחדש, נקבעים מחדש, מקבלים חיים חדשים ואחרים - שאינם קשורים כלל למה שהיה בשנה החולפת!

זה הרגע, אמר הרב שטיין, 'בו יכול מי שסובל מכאבי גב להיוולד מחדש, כאדם חדש נטול כאבי גב לחלוטין. זה שהיו כאבי גב בחדש אלול השנה - אינו אומר מאומה על חודש תשרי בשנה הבאה. בידך להיוולד מחדש כאדם בריא לחלוטין, שמח ומאושר, אבא מפנק ובעל מחיך, הורה צולח ואברך מצליח, בראש השנה הקרוב!'

כל מה שצריך לעשות זה רק משהו אחד: תפילה. תפילה, ועוד תפילה, ועוד תפילה...'

וכאן עבר לעצה המעשית: 'שמע לי ידידי, אתן לך עצה שבטוח תעבוד, אף שאינני יכול להבטיח לחולל מופתים, אך פשוט וברור כי העצה הזאת תחולל פלאים. קח צרור פתקים, ותכתוב עליהם סיבות למה עליך להיוולד מחדש כאדם ללא כאבי גב. תכתוב שהילד שלך סובל שאין לו אבא שילמד אתו, תכתוב שרעייתך סובלת מלראות את בעלה מתייסר כל הזמן, תכתוב שאתה רוצה לעשות ולהספיק כל כך הרבה דברים טובים אך כאבי הגב מונעים ממך...'

תכתוב, פיתקא ועוד פיתקא ועוד פיתקא, ותכניס אל בין דפי המחזור. ביום ראש השנה, כשתעמוד בתפילה, תסביר לבואר עולם למה חשוב שתיוולד מחדש, וכמה נחת רוח תהיה לו אם אכן תיוולד מחדש בריא ושמח. תחנן אליו שלידתך מחדש לשנה הבאה תהיה כמו תינוק זעיר וטרי, בריא וחייכן, פעיל וצוחק, שאינו יודע מהו וולטרן ואין לו מושג מהי זריקה...'

הרב שטיין סיים וסיכם: 'זהו, מעשיו זה תלוי רק בך. נלקח על דלתו של אבא שבשמים פעם ועוד פעם, לבקש שוב ושוב, להתעקש ולא לנוח ולא לשקוט. להתחנן, להסביר, להפציר ולהתחייב - שיתן לך חיים חדשים ובריאים, כדי שתהיה אדם בריא, אבא תינוק זעיר וטרי, והורה מושלם, ותראה כי ישועתך קרובה לבוא...'

הרב שטיין סיים את שיחתו המרטיטה ועזב את הבית. האברך מיהר לתפוס את קרש ההצלה שניתן לו, והתיישב מיד לכתוב את הפתקאות המבוקשות. שמונים וששה פתקים, ובהם שמונים ושש סיבות טובות ושונות, ובהם שמונים ושש תחניות ותחנונים, הניח האברך בין דפי מחזורו, וכשנפגש בפתקים הללו בראש השנה - המה לבו וגאה ברגש רב, מתפלל ללידה מחדש...'

ארבעים ושמונה שעות של מלחמה חלפו עליו. הוא חש נלחם את מלחמתו של שרה אמנו, רחל אמנו וחנה אשת אלקנה - שלוש הנשים שנולדו מחדש בראש השנה, שסיימו שנה כעקרות ונוצרו מחדש כאימהות לבנים. הוא התפלל, נקי על הדלת ונאבק - 'גם אני רוצה להיווצר מחדש, גם אני יכול להיוולד מחדש, גם אני מתחנן להיוולד מחדש כאדם בריא וגורמלי!'

כשבורא עולם רוצה, יש לו דרכים מקוריות לפתור בעיות גב... כשהגיע האברך לקבל מרשמים לתרופות חדשות, היה זה בתחילת חודש חשוון. הוא היה בטוח שיעבור את ההליך הרגיל - שיחה קצרה עם הרופא, בקשת המרשמים, הדפסה, ולבית המרקחת. אלא שהרופא הקבוע נעדר בדיקת באתו היום, ובמקומו - היה רופא צעיר ומתחיל, שזה עתה סיים את חוק לימודיו באוניברסיטה...'

'כאלה כמויות של וולטרן ותרופות?' זקף הרופא את גבותיו בתמיחה, 'תגיד לי, אתה רציני? אתה יודע שזה מסוכן? אתה יודע שזה מסכן את הבריאות שלך? אסור לקחת מינון כה גבוה...'

האברך הניף ידיו בביטול. 'אתה חדש פה, ידידי, אמר לרופא בחיך, 'אני כבר ותיק. אני סובל על הגב בעוצמות

כאלה, בכל קופת החולים שלכם אין מישהו שסובל על הגב כמוני. תראה, כבר כמה שנים אני לוקח את המרשמים האלה מכאן מדי שלושה חודשים, תעשה לי טובה, אל תעכב אותי כי אני מתקשה לשבת, ובעוד כמה דקות יישבר לי הגב, תן לי את המרשמים בבקשה ותן לי ללכת...'

אך הרופא לא מיהר לוותר. 'תשמע, אתה נראה אדם צעיר, חבל על הבריאות שלך, התרופות האלה הורסות לך את הגוף. תגיד, ניסית אולטרה סאונד על הכליות? קראתי פעם באיזה כתב עת רפואי, שלפעמים בעיה בכליות מקרינה על הגב, ויוצרת כאבים עזים בגב. אולי תבדוק את האופציה הזו?'

האברך גיחך. 'תשמע אדוני הרופא הצעיר אני עברתי כל בדיקה אפשרית, הייתי בחוץ לארץ במכונים יקרים ונדירים, ואין פיתרון לבעיות הגב שלי. אני צריך וולטרן - משחה, זריקות, וכדורים. בבקשה תן לי את המרשמים, תן לי ללכת...'

'מצטער', אמר הרופא, 'בשביל זה תצטרך לחכות לרופא הקבוע, שכבר התיישב ממך. אני לא מאשר כמויות כאלה בלי לשלול לחלוטין את האפשרות שבעיית הגב שלך מקורה בכלל בכליות. אם אתה רוצה להוציא ממני מרשמים - עליך לנשט לעשות אולטרה סאונד על הכליות, ואם אכן לא תהיינה תוצאות משמעותיות - אצטרך לקבל את דברך ולאשר לך מרשמים בכמויות כה גדולות...'

האברך יצא את חדר הרופא, והתקשר לרעייתו להודיע על העיכוב הבלתי צפוי: 'הרופא הקבוע לא נמצא, והרופא המחליף - צעיר חסר ניסיון - מציע לי פתאום בדיקות חדשות, בלי להבין שאני חולה הגב הקשה ביותר בקופת החולים. אין לי ברירה, אני נאלץ לעשות קודם אולטרה סאונד על הכליות, ומיד אחר כך אקבל את המרשמים ואבוא הביתה...'

האשה התאכזבה מהאיחור הלא צפוי, אך נאלצה להשלים עם העובדות כפי שהן, והמשיכה לחכות שבעלה יחזור מקופת החולים, כשכל אותה העת אף ניצוץ של תקווה לא נייעור בהם...

הרופא המקומי שביצע את הצילום, החזיר לפתע. 'זה חייב להיבדק על ידי רופא בכיר', אמר קצרות, ורץ אל רופא פנימי שעבד באותה שעה בקופת החולים. בלי להקיש על הדלת הוא נכנס, והניח את הצילומים המרשיעים לנגד עיניו הנדהמות...'

22 אחוזים מהכליות היו סתומים לחלוטין! עשרים ושניים אחוזים, בלתי נתפס! אלה כליות שמתפקדות בלי רבע מכוחן, אלה כליות המייצרות ייסורי איוב אינמיס, הבאים לידי ביטוי רק בגב!

האברך, כששמע זאת, לא ידע אם לצחוק או לבכות. שנים עשרה שנות סבל הגיעו לקיצן ברגע אחד, ביום ד' בחשוון. לפתע התברר שהבעיה היא לא בגב, וטיפול רפואי פשוט בכליות פתר את הבעיות אחת ולתמיד!

לפעמים, איננו יודעים למה, נגזרות על האדם שנות סבל רבות. שנים עשרה שנה סבל מידענו האברך, שנים עשרה שנה של וולטרן ואקמולו, איוולת וזריקות, רופאים, ביקורים וצילומים, ואיש לא חשב על הכליות!

עד שהרופא המקצועי נעדר 'במקרה', והרופא הצעיר התעקש על הבדיקה הזו, גם זה 'במקרה', והתוצאות האיומות האירו בפרוץ'קטור רב עוצמה: הוא בכלל לא סובל על הגב, יש לנו אדם חדש, בלי כאבי גב!

זו ההזדמנות, הבה נחטוף עוד פרק תהלים, עוד תפילה, עוד תחינה. הרגעים האלה קריטיים לצורת לידתנו מחדש, בל נותר על אף אחד מהם!

הלכות ראש השנה

א. מנהג עם ישראל לאכול בשני הלילות מיני מאכלים שיש בהם רמז לסימן טוב שיהיה טוב כל השנה, ולכן נהגו לאכול דלעת, כרתז, סילקא (תרד), תמרים, רוביא (בלשון ערבית זה לוביא), רימונים, ראש כבש ותפוח בדבש או בסוכה.

ב. סדר קדימת המאכלים הם כך: 1. תמר 2. רימון 3. תפוח בדבש או בסוכה 4. רוביא 5. קרא 6. כרתז 7. סילקא 8. ראש של כבש.

ג. רצוי לבשל את הכרתי והסילקא (תרד) ואם לא בשלו עדיף לא לאכלם כיוון שנהגו שלא לאכול דברים חריפים בראש השנה, ולכן יקחהו ויאמר את "יהי רצון" בלבד.

ד. יקח ראש של כבש או איל, ואם לא מצא כבש או איל יקח ראש של בהמה אחרת או ראש של עוף, וטוב לקחת עם הראש בשר כבש ולומר "זכר לאילו של אברהם אבינו עליו השלום" (אמנם לא חייב לקחתו עם הראש).

ה. אחר שעושים

קידוש יטלו ידיים ויברכו ברכת המוציא ויאכלו כזית לחם (27 גרם), ואחר כך יקח תמר שאותו צריך להקדים כיוון שהוא מפירות שארץ ישראל נשתבחה בהם ויברך על התמר "בורא פרי העץ", ואם הוא פרי חדש אצלו שעדין לא אכל אותו יברך עליו גם ברכת "שהחיינו"

(דוקא בתמר טרי) ויאכל את התמר, ואחר כך יקח תמר אחר ויאמר את ה"יהי רצון" שאומרים על התמר, ובברכת בורא פרי העץ שמברך על התמר יכוון לפטור את פירות העץ שעל השולחן, וכן גם בברכת "שהחיינו" יכוון לפטור את כל הפירות החדשים שנמצאים לפניו על השולחן, אולם על הירקות שאוכל ושאומר עליהם את "יהי רצון" לא יברך עליהם בורא פרי האדמה כיוון שנמצא בתוך הסעודה.

ו. יש נוהגים לאכול מפירות אלו אחר שעושים קידוש קודם נטילת ידיים לסעודה, ואלו שנוהגים כן צריכים לברך גם על הירקות בורא פרי האדמה חוץ ממה שמברכים על פירות העץ, וגם צריכים להיזהר לאכול פחות משיעור כזית כדי שלא יתחייבו בברכה אחרונה וינסו למחלוקת אם צריך לברך ברכה אחרונה, ובדיעבד אם אכלו יותר משיעור כזית לא יברכו ברכה אחרונה, ועדיף לנהוג כמו שכתבנו בהלכה הקודמת שיטלו ידיים ויאכלו כזית לחם ואז יעשו את כל הסימנים.

ז. צריך להיזהר שכל המאכלים יהיו בכשרות טובה ומהודרת, ולכן יזהר להפריש מהפירות והירקות תרומות ומעשרות לפני החג, וכן יזהר שלא יהיו תולעים וחרקים בירקות, וכן שהבשר יהיה "חלק" ואם אינו

יכולים להגן על עצמנו ולמנוע קשיים רבים באמצעות יכולת אלו, אבל באותה מידה אנו עלולים גם להסתבך כהוגן. זאת כאשר אנו יוצאים מתוך הנחה שמה שייתכן שיקרה, אכן יקרה, ומה שנדמה לנו שהזולת חושב, הוא אכן חושב.

ב"קריאת מחשבות הזולת" באופן שגורם קשיים וסיבוכים, נשמע ביטויים כדוגמת:
- הוא כבר מחכה שאלך כי אין לו סבלנות אלי (אורח ש"יודע" מה המארח חושב).

- הוא אומר שהוא נהנה בביתנו, רק כדי שלא ניעלב שהוא הולך מפני שהוא רוצה לגרום לנו הרגשה טובה.
- הוא מחמיא לי על העבודה, אבל בוודאי סבור שמישהו אחר היה עושה זאת טוב יותר.

- הוא לא יכול לסרב לבקשתי, לכן הוא מסכים, אבל הוא לא רוצה באמת.
- הוא בוודאי חושב שאני מדמיי, אף שהוא מעמיד פנים כמקשיב לדבריי בעניין רב.

- בעלי יחשוב שאני סתרת אחריות אם ישמע שאיבדתי את המפתחות (אישה שעכשיו התחנתה ואינה זוכרת איפה שמה את צרור המפתחות).

כשאנו מתייחסים להשערות כאלה כאל עובדה קיימת, אנו נחלשים, מרגישים רע ומושפלים אף בטרם מישהו הספיק לפגוע בנו, ולפני שאנו יודעים אם זה נכון בכלל. בדרך זו אנו בעצם פוגעים בעצמנו- בשמם של אחרים.

חשבו לזכור שגם אם קיימת סבירות לנכונותם של הדברים או לחלק מהם, ברוב המקרים אין לנו הוכחה לנכונותם. לכן אסור לנו לשכוח שהדבר שאנו חוששים שאחרים חושבים, עשוי להיות נכון באותה מידה שהוא עשוי להיות לא נכון או נכון במידה חלקית בלבד.

הוא הדבר בעניין חובתנו לזכור ולשנן לעצמנו שלא כל דבר שעשוי להיות, אכן קורה במציאות. מחשבה זו תמנע מאתנו להישבר וליפול ברוחנו בגלל הדמיון המבהיל שלנו.

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

הסקת מסקנות על סמך השערות

טעות זו כוללת שני חלקים עיקריים:
(א) קריאת מחשבות הזולת (ב) חזוי עתידות והנה הסבר הדברים:

אף אחד מאתנו אינו יודע מה יהיה בעתיד, וכן אינו אינו יכול לדעת מה באמת הזולת חושב- עליו או על כל נושא אחר בעולם, במיוחד אם הזולת אינו אומר ואינו מגלה את צפונות לבו.

ובכל זאת, כדי להסתדר בחיים עלינו להיות בבחינת "חכם הרואה את הנולד", להביא בחשבון את מה שהעתיד עשוי לסמון בחובו בשבילנו, ולהתכונן לכך. כמו כן, עלינו לשער את מה שהזולת חושב ומרגיש, וכן איך הוא יגיב במצב זה או אחר, כדי לדעת איך לנהוג במצבים המגוונים שחיי החברה מזמנים לנו.

אנו עושים זאת על סמך ניסיון העבר, בהתבססנו על מסקנות שהסקנו, על ניתוח האירועים שהיו ועל תובנות שגיבשנו לגבי מה שקרה עמנו או עם אחרים.

היכולת לחשוב על העתיד ולשער מה אחרים חושבים בהווה, או מה הם חשבו בעבר ויחשבו בעתיד, היא המאפשרת לנו להסתדר בחיים. באמצעות יכולת זו באפשרותנו לתכנן את מעשינו ואת התנהלותנו ברצוננו להגביר באחרים את המוטיבציה למלא את רצוננו, וכן להימנע ממעשים שיגרמו לאחרים לשנוא אותנו. זה מה שמאפשר לנו להתקדם בחיים בלי להתנגש עם הסביבה.

אמנם ראיית הנולד היא חכמה גדולה, אבל טמונה בה בעיה לא קטנה. הוא הדבר לגבי הניסיון לחשב חשבונות ולהעלות השערות בנוגע למה שאחרים חושבים. אנו

ולכן קוראים בתורה בראש השנה את הענין הנ"ל של ישמעאל, שהיה צמא למים וזעק לאלקים!

למה אני צריך להזכיר את ישמעאל בראש השנה, מה לי ולו, מי הוא שאני יזכיר אותו ביום הדין שלי, אלא הסיבה שקוראים את ענין ישמעאל, לומר לאלקים אתה אמרת על ישמעאל באשר הוא שם, גם אני עכשיו בראש השנה בבית הכנסת בתשובה, תדון אותי לפי עכשיו, ולא לפי השטיות שעשיתי כל השנה!

"בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", כתוב במדרש שכל ראשית הוא קודש. יש בתורה גם "ראשית גז צאנך" ונותנים לכהן את הצמר, וכן בבכורים כתוב "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך", הפרי הראשון מביאים לבית המקדש. וכן "ראשית עריסותכם", שהתורה מדברת על הפרשת חלה, כתוב ראשית ונותנים לכהן.

לכל יום בשבוע יש ראשית, כל בוקר הוא ראשית. לכל חודש יש ראשית והוא יום ראש חודש. וכן לכל שנה יש ראשית אלו ימי ראש השנה. הרב סעדיה גאון אומר שכל שנה נותן הקב"ה לכל יהודי לפתוח מבראשית. לעזוב את השנה שעברה והטעויות שלה, פותחים דף חדש של בראשית וכל שנה יש את הבראשית שלה.

הגאון החזון איש מיד אחרי ההבדלה במוצ"ש היה עוסק בתורה בהתמדה, משום שכל דבר תלוי בראשית שלו, אם מתחילים אותו יפה כובשים את כל השבוע שאחריו. מי שקם בבוקר בזריזות ובהשכמה כובש את כל היום, וכן מסופר על השל"ה הקדוש שכל ערב ראש חודש, היה יושב כל הלילה ושוקע בתורה כדי שיתברך החודש, שהכל הולך אחרי ההתחלה. וא"כ גם מי שיתפוס את ראש השנה וישקיע יזכה לשנה טובה ומבורכת!

פרשת שבוע הרב אליהו רוסתמי

ראש השנה

בהפטרה של ראש השנה אנו קוראים על ישמעאל שהיה נוטה למות וצמא למים ובאו מלאכי השרת ואמרו "רבונו של עולם, אל תתן לו מים, שימות בצמא, כי זרעו עתיד להמית את בניך בצמא", אמר להם הקב"ה מה שיעשו בניו של ישמעאל זה לא קשור מה המצב שלו כרגע, אמרו לו עכשיו הוא זכאי, אמר להם כיוון שעכשיו הוא זכאי, איני דן אותו אלא באשר הוא שם. וזה מה שאמר המלאך להגר "אל תיראי, כי שמע אלקים אל קול הנער באשר הוא שם".

יש אדם שכל השנה לא היה בבית הכנסת, והנה הוא מגיע בראש השנה לבית הכנסת ואומר "אבינו מלכנו, כתבנו בספר צדיקים וחסידים", זה אמיתי? וכי אתה שומע מה אתה מבקש, כתבנו בספר ישרים ותמימים", מה אתה אומר? איך אפשר לבקש דבר כזה, תהיה צנוע, ולא כל מה שכתוב חייבים לומר.

אלא אנחנו יודעים שאין הקב"ה דן אדם אלא לפי אותה שעה, וכיון שבראש השנה הוא בא לבית הכנסת, ויש לו רצון להשתנות, והוא מתעטף בציצית ומתפלל ובוכה לה', אומר אלקים אני דן אותו לפי מעשיו באותה שעה, ועכשיו הוא צדיק וגם בכפור הוא צם וצועק ובוכה, ונחתם לחיים טובים, כי מסתכלים על עכשיו.

מוצא בשר "חלק" עדיף שיאכל עוף.

ח. יש נוהגים שהגדול של הבית מברך ואומר את "יהי רצון" בקול רם ובני הבית שומעים ועונים אמן ויוצאים ידי חובה ומנהג טוב הוא, אולם רשאים כל אחד ואחד מבני הבית לברך בעצמו את הברכות ולומר את ה"יהי רצון" ואינו חייב לצאת ידי חובה בברכתו של בעל הבית. ולכתחילה עדיף לברך קודם על הפרי ויטעם ממנו, ואחר כך יאמר את "יהי רצון" ושוב יטעם ממנו.

ט. יש נוהגים שלא לאכול בראש השנה דבר חמוץ או חריף או מר וכן אפילו תבשיל מבושל שהוא חמוץ יש נוהגים שלא לאכול, אלא אוכלים רק דברים מתוקים לסימן טוב שתהיה כל השנה טובה ומתוקה, ונוהגים לאכול בשר שמן, ומכל מקום לא יאכל הרבה עד שימלא כריסו.

י. נוהגים לטבל את הפת בברכת המוציא בדבש או בסוכה, מ"מ טוב גם לטבל במלח ע"פ הקבלה.

יא. יזהר שלא לכעוס בראש השנה מלבד האיסור החמור שלא לכעוס כל השנה כולה, בראש השנה שזה סימן לכל השנה כולה צריך להיזהר יותר, ויזהר שלא יכעס אפילו בליבו.

יב. מנהג טוב שלא לישון ביום ראש השנה, שאין נאה לישון ביום שבו ספרי חיים ומתים פתוחים, ועוד שהירושלמי אומר שהישן בראש השנה מזלו ישן (ואין חיוב לקום לפני עלות השחר אם הלך לישון בלילה והשינה נצרכת לו כדי שיוכל לכוון בתפילה אלא יישן כהרגלו ויקום כרגיל לתפילה). וכל אחד ילמד כפי יכולתו ואם אינו יודע ללמוד יקרא תהילים (ועדיף שיקרא מעט בכוונה מאשר הרבה בלא כוונה) ואם כואב לו קצת הראש או שמרגיש חלש יוכל לנוח אחר חצות היום כדי שיוכל להתחזק לעבודת ה', ופשוט שבלילה מותר לישון.

יג. ביום הראשון של ראש השנה מנהג ישראל לעשות "תשליך" אחר תפילת מנחה, ונשים פטורות מאמירת התשליך.

יד. נאמר בתורה "יום תרועה יהיה לכם" ולכן מצות עשה מן התורה לשמוע קול שופר, וזהו עיקר מצות היום, ואותם אנשים שמקפידים לעשות את הסימנים בליל ראש השנה ולא שומעים קול שופר תופסים את הטפל ומזניחים את העיקר. ולכן חייב כל אדם ללכת לבית הכנסת בבוקר כדי לשמוע תקיעת שופר, וצריך לכוון לצאת ידי חובה בשעה שהתוקע מברך "ברוך אתה ה'... לשמוע קול שופר" ויכוון לצאת ידי חובה בברכות וגם לצאת ידי חובה מצות שמיעת קול שופר. וגם הנשים, אף שפטורות ממצוות עשה שהזמן גרמא, נהגו לשמוע תקיעת שופר.

רגע חושבים

הרב יוחאי אוהיון

ה' יעשה את הטוב ביותר

באור מדת הבטחון על אמתותו המחייב לכל אדם באשר הוא, ואפלו להאדם הפשוט ביותר, להיות בטוח שלו ושלם במצבו, בהיותו יודע שמצבו נגזר מהבורא שאין כמוהו היודע מה טוב לאדם באמת, ואין כמוהו חפץ בטובת האדם, ואכן כשהאדם שלו ורגוע במצבו מתוך בטחונו בבורא שעושה את הטוב ביותר בשבילו - יזכה זה שהנהגת החסד תסובבנו, וכנאמר: והבוטח בה' חסד יסובבנו. ולא הבאור שיבטח האדם שבדוקא ינצל, ובדאי שאין הכונה שיבטח האדם שבדוקא יעשה מבקשו, שכן מי יודע מה באמת טוב לאדם, וכל ההבטחות שנאמרו לזה הבוטח בה' זהו לומר שזה שכרו באם יבטח בה', ולא שזוהי דרך העבודה.

ובאור הבטחון כפי שבארתי, מפרש בדברי החזון איש בספרו "אמונה ובטחון", וכן הוא ב"פלא יועץ" בערך "הבטחה", וכן הוא בספר "המספיק לעובדי ה'" לרבי אברהם בן הרמב"ם.

ומי לנו גדול באמונה ובטחון כהגה"ק אדמו"ר רבי אהרן ראטה זצוק"ל, וכתב כן מפרש בספרו "שלחן הטהור" מאמר אמונה ופרנסה (ענף יב), ודיק שכן דעת החובות הלבבות, וכן הביא בשם ה"קדשת לוי", ועוד מספרי תלמידי הבעל שם טוב, ששרש הבטחון הוא אינו כמו שסוברים העולם שבטוח בה' שבדאי ייטיב לו, אלא עקר עבודת הבטחון הוא שיתרצה בגזרת הבורא יתברך, ועוד הביא שם מ"קדשת לוי", שכאשר מתפלל האדם ומבקש איזה דבר, אל יבקש דוקא שיהא כחפצו ורצונו, אלא שיהא כמו שרצונו יתברך שהוא יודע מה הוא לטובתו.

כך שהמבארים אחרת את מצות הבטחון ושוללים האופן שהזכרנו - טועים. ומה שכן מצינו בהרבה מקומות אפן זה של בטחון להיות בטוח שישגי מבקשו, אין זה - למעין - כי אם באפנים כמו כאשר היתה הבטחה, וכמו בענין המעשר שנאמר עליו "ובחנוני נא בזאת", או כמו: "לו עלי ואני פורע", או לכל היותר לצרך הדברים המכרחים לאדם לכדי חייו, לפרנסתו ולצרכי חייו המינימלים. או עוד באפן שצוה תורה לא לפחד כמו בצאתנו למלחמה. אולם ביתר צרכיו ומבקשיו של האדם שחפץ האדם שיהיו לו, בודאי לא זו דרך הבטחון השווה לכל אדם להיות בטוח בה' שישגי דוקא את מבקשו.

אך ורק לפי באור זה שבארנו את מצות הבטחון יתכן שמצות בטחון תהא קימת אצל כל אדם באשר הוא וגם אם הוא בדרגה נמוכה של אמונה, שכן כל אדם מחייב להסכים עם הנהגת ה' באשר ינהגה ולא להרהר אחריו, וזו מצות הבטחון לבטח בה' שעושה מעשיו עם בני האדם בצדק ובמשפט ולטובתם, ואם נפרש את מצות הבטחון כמו שפרשוהו אחרים, לבטח בה' שיעשה מבקשו של המבקש כפי שבקש - וכי מצוה זו שיכת בכל אדם, בודאי לא, שכן הלא גם להסוברים לבאר את מדת הבטחון כך זה הרי מדרגה גדולה הנקנית לאחר עמל, ואם כן היתכן שמצות הבטחון תהא שיכת רק לבני עליה שהנם בדרגה גבוהה של אמונה, הרי לא יעלה זאת על הדעת, אלא ודאי מאחר ומצות הבטחון היא מצוה השווה לכל נפש, בהכרח הוא כמו שבארנו, וכאמור כן הוא מפרש בדברי החזון איש שהזכרתי ולא כמו שראיתי שנסו לעקם דבריו, ולטרסם מאמתותם.

יש קיצורי דרך

שוחרו, אך עתה כבר לא יכל הצדיק לשאת את עצמו, ובעזרת תלמידיו שב אל ביהכנ"ס.

הס הושלך באולם, ר' לוי יצחק נכנס מכותר בתלמידיו ובריה אלכוהול עז, עלה אל אל התיבה, ופצח בשירה "שישו ושמחו בשמחת תורה" וכו' והתמוטט, הקהל תמה עתה שבעתיים היכן היה הצדיק? ומה פשר ריח האלכוהול סמוך ונראה ליום הקדוש.

דקות ארוכות חלפו, הצדיק התאושש, עמד על רגליו ופנה לקהל עדתו 'דעו לכם בני' כי המועדים הם מהלך נפלא בעבודת ה', בראש השנה אנו ממליכים את בורא העולם, ביוה"כ שבים בתשובה, לאחר מכן מתאחדים כל ישראל בסוכה, וכן מסמלים הד' מינים, ורק לאחר מכן זוכים לקבלת התורה - שמחת תורה.

אני היום מסרתי נפשי עבור יהודי, הגעתי לשיא האחדות, ועתה אני מוכן לקבלת התורה, קיצרתי את הדרך.

המסר שבסיפור: משפט שגור הוא בפי העולם, כי "בחיים אין קיצורי דרך", תרשו לי להעיר שזה אמנם נכון במובן מסוים, אך עם עמל ויזע יתכן שזה אפשרי.

הרב יוחאי אוהיון מרצה באתר ושיבת אור דוד להרצאות נוספות כנסו: Rabenu.com

ערב יום הכיפורים ביהכנ"ס המרכזי בעיר ברדיטש'ב מלא עד אפס מקום, הציבור ממתנינים שהצדיק יתן את האות לפתוח בתפילת כל נדרי, אך לתמיהת רבים הצדיק עדיין לא הופיע.

והיכן הוא הצדיק? בערב היום הקדוש נודע לר' לוי כי ישנו שבוי יהודי, עצור בידי הפריץ, ועל כן עשה מעשה וניגש למעונו. ישבו חבורת לצים יחדיו בצותא עם הפריץ שתוים מיין נסיכם, משתעשעים בהבליהם. והנה, הופיע הרב בקיטל לבן צחור, וביקש לשוחח עם הפריץ. מה בפיר? שאל השליט העריץ. הגעתי להנה בעניין האסיר היהודי ועתה פונה אני לכבודו שיואיל לשחררו כי חג ה' היום לנו. 3000 רובל והוא משוחרר, השיב הפריץ, הון עתק ללא ספק.

פתח חבר הפריץ ואמר: תשמע טוב יהודון על השלחן הסמוך יש בקבוק ויסקי, ואני נותן 1000 רובל, רק תחזיר לי אותו ריק. בלי אומר ודברים גמע הרב את משקה השיכר. הביטו חבורת הפריצים במעשה הרב וצחקו. פוחז נוסף מהקבוצה קם על רגליו ואמר: 'כבוד הרב עוד בקבוק עוד אלף', וכמעשהו בראשונה לגם הצדיק אל קרבו את הטיפה המרה. עתה הופנו המבטים אל הפריץ הכילוי, והוא... בלית ברירה הצטרף למסיבה, 'עוד בקבוק עוד אלף'. והצדיק... הבין שאין מנוס. מצות פדיון שבויים קודמת לכבוד עצמו, אחז את הבקבוק בידיים רועדות ולאט לאט שפך אותו מלמעלה אל תוך הגוף. היהודי

אודי מוסקוביץ

רוצים שנה טובה ומבורכת?

בכל ערב יום כיפור עורך הרה"ג דניאל זר שליט"א פדיון נפש לשנה טובה ומבורכת!
בכה הפדיון לבטל גזרות רעות ולהשפיע על האדם ישועות גדולות!

ישועות גדולות!